

Svensk författningssamling

Lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

SFS 2026:1142

Publicerad
den 16 juni 2026

Utfärdad den 11 juni 2026

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)²
dels att 4 kap., 1 kap. 3 och 6 a §§, 5 kap. 1 c och 2 §§, 12 kap. 8 b, 19
och 19 a §§, 13 kap. 1 och 19 §§ och 14 kap. 14 a § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 1 kap. 3 och 6 a §§, 13 kap. 19 § och
14 kap. 14 a § ska utgå,

dels att 1 kap. 1, 7, 9, 14 och 15 §§, 2 kap. 1 a, 1 d, 2, 8 a och 8 c §§,
5 kap. 1–1 b, 2 a, 2 b, 3, 3 a, 3 d, 3 g, 5, 6, 8, 17 och 18 §§, 5 a kap. 1 och
1 a §§, 5 b kap. 10 §, 6 a kap. 2, 4 och 10 §§, 8 kap. 16, 17, 19, 21 och 27 §§,
9 kap. 4, 6 och 8 §§, 11 kap. 5 §, 12 kap. 3, 7, 8 a, 9 a, 16, 16 b, 16 c, 17 a,
18, 18 a och 19 b §§, 13 kap. 9 a, 10 och 17 §§, 14 kap. 5, 6, 6 a, 8 och 11 §§,
15 kap. 1 och 3 §§, 16 kap. 9 och 11 §§, 17 kap. 1 §, 18 kap. 1, 1 a, 3 och
4 §§, 20 kap. 2 §, 21 kap. 2 och 5 §§, 22 kap. 2 §, 23 kap. 2 a § och
rubrikerna närmast före 5 kap. 1 och 2 a §§, 12 kap. 8 a och 9 a §§, 13 kap.
10 § och 14 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda ”Villkor för att en utlänning ska få
resa in i samt vistas och arbeta i Sverige samt bestämmelser om främlings-
pass och resedokument”,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 4 kap., tjugotvå nya paragrafer,
1 kap. 3 c–3 e §§, 2 kap. 1 e–1 g och 12 §§, 5 a kap. 7 a §, 7 kap. 7 j §,
8 kap. 16 a och 18 a §§, 9 kap. 2 a, 2 b och 11 a §§, 14 kap. 1 a §, 16 kap.
3 b och 9 a §§, 17 kap. 4 och 5 §§ och 18 kap. 1 b–2 a §§, och närmast före
1 kap. 3 c och 3 e §§, 5 kap. 1 a och 1 b §§, 5 a kap. 7 a §, 8 kap. 16 a §,
9 kap. 2 a § och 14 kap. 1 a § nya rubriker av följande lydelse.

¹ Prop. 2025/26:262, bet. 2025/26:SfU30, rskr. 2025/26:338.

² Senaste lydelse av

1 kap. 3 § 2009:1542

1 kap. 6 a § 2021:223

4 kap. 1 § 2014:1400

4 kap. 2 § 2014:1400

4 kap. 2 b § 2009:1542

4 kap. 2 c § 2021:765

4 kap. 3 § 2009:1542

4 kap. 3 a § 2021:765

4 kap. 3 b § 2009:1542

4 kap. 3 c § 2009:1542

4 kap. 4 § 2021:390

4 kap. 5 § 2014:1400

4 kap. 5 a § 2021:765

4 kap. 5 b § 2009:1542

4 kap. 5 c § 2021:765

4 kap. 5 d § 2014:198

4 kap. 6 § 2009:1542

5 kap. 1 c § 2011:1209

5 kap. 2 § 2021:765

12 kap. 8 b § 2016:1243

12 kap. 19 § 2021:765

12 kap. 19 a § 2016:1243

13 kap. 1 § 2016:1243

13 kap. 19 § 2025:58

14 kap. 14 a § 2009:1542

rubriken till 4 kap. 2009:1542

rubriken närmast före 1 kap. 6 a § 2021:223

rubriken närmast före 4 kap. 3 § 2009:1542

rubriken närmast före 4 kap. 5 § 2021:765

rubriken närmast före 4 kap. 5 b § 2009:1542

rubriken närmast före 4 kap. 5 d § 2014:198

rubriken närmast före 4 kap. 6 § 2009:1542

rubriken närmast före 13 kap. 19 § 2025:58

rubriken närmast före 14 kap. 14 a § 2009:1542.

1 kap.

1 §³ I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige samt bestämmelser om främlingspass och resedokument (2 kap.),
- visering (3 kap.),
- uppehållsrätt (3 a kap.),
- uppehållsstatus, uppehållsrätt och bevis för gränsarbetare som kompletterar bestämmelserna i utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU (3 b kap.),
- internationellt skydd (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- ställning som varaktigt bosatt i Sverige (5 a kap.),
- uppehållstillstånd för forskning, studier inom högre utbildning, viss praktik, visst volontärarbete och au pair-arbete (5 b kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
- EU-blåkort (6 a kap.),
- tillstånd för företagsintern förflyttning, ICT (6 b kap.),
- tillstånd för säsongarbete (6 c kap.),
- återkallelse av tillstånd (7 kap.),
- avvisning och utvisning (8 kap.),
- utvisning på grund av brott (8 a kap.),
- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
- anmälningsskyldighet och områdesbegränsning för vissa utlänningar (9 a kap.),
- förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),
- hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.),
- tribunalvittnen (22 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (23 kap.).

Det gemensamma europeiska systemet för migration och internationellt skydd

3 c §⁴ I denna lag avses med

- skyddsgrundsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att be-tecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade

³ Senaste lydelse 2026:385.

⁴ Tidigare 1 kap. 3 c § upphävd genom 2014:198.

skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,

– asylprocedurförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU,

– förordningen om återvändandegränsförfarande: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1349 av den 14 maj 2024 om inrättande av ett gränsförfarande för återvändande och om ändring av förordning (EU) 2021/1148,

– vidarebosättningsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1350 av den 14 maj 2024 om inrättande av en unionsram för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl samt om ändring av förordning (EU) 2021/1147,

– asyl- och migrationshanteringsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013,

– screeningförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817, och

– Eurodacförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodac-uppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013.

3 d § Med internationellt skydd, ansökan om internationellt skydd, flyktingstatus och status som subsidiärt skyddsbehövande avses i denna lag detsamma som i skyddsgrundsförordningen och asylprocedurförordningen.

Flyktingförklaring

3 e § Med flyktingförklaring avses i denna lag en förklaring enligt 5 kap. 1 b § första stycket om att en medborgare i en annan EU-stat är flykting i enlighet med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och protokollet till denna av den 31 januari 1967.

7 §⁵ Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör Sveriges säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

– att en utlänning ska avvisas eller utvisas,
– att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska återkallas,

⁵ Senaste lydelse 2026:385.

- att en utlänning inte ska beviljas internationellt skydd eller att en utlännings internationella skydd ska återkallas,
 - att en flyktingförklaring inte ska beviljas eller att en flyktingförklaring ska återkallas,
 - att en utlänning inte ska beviljas resedokument eller att en utlännings resedokument som har utfärdats med stöd av artikel 25 i skyddsgrundsförordningen ska återkallas,
 - att en utlänning inte ska beviljas främlingspass eller att en utlännings främlingspass ska återkallas,
 - att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt bosatt ska återkallas, eller
 - att en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott inte ska meddelas ett beslut om inhibition av verkställigheten eller beviljas ett uppehållstillstånd enligt 12 kap. 16 e § eller att ett beslut om inhibition av verkställigheten ska upphävas för en sådan utlänning enligt 12 kap. 17 d §.
- Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 b § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende. Detsamma gäller ett ärende hos Migrationsverket om prövning enligt 12 kap. 17 a, 17 b, 17 c eller 17 d §, om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

9 §⁶ Det som föreskrivs om avvisning och utvisning i denna lag gäller i tillämpliga delar också för beslut om återvändande i ärenden om internationellt skydd enligt asylprocedurförordningen och för beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen.

14 §⁷ Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, internationellt skydd, flyktingförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt den lagen.

En ansökan om uppehållstillstånd, internationellt skydd, flyktingförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

15 §⁸ Ska det vid tillämpningen av denna lag göras en bedömning av om det finns risk för att en utlänning avviker, får hänsyn endast tas till om denne

1. tidigare har hållit sig undan,
2. har uppgett att han eller hon inte har för avsikt att lämna landet efter ett beslut om avvisning eller utvisning,
3. har uppträtt under någon identitet som var felaktig,
4. inte har medverkat till att klarlägga sin identitet och därigenom försvårat prövningen av sin ansökan om uppehållstillstånd eller internationellt skydd,
5. medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller undanhållit väsentlig information,
6. tidigare har överträtt ett meddelat återreseförbud,
7. har dömts för ett brott som kan leda till fängelse, eller

⁶ Senaste lydelse 2014:792.

⁷ Senaste lydelse 2022:705.

⁸ Senaste lydelse 2012:129.

8. har utvisats av allmän domstol på grund av brott.

För en sökande av internationellt skydd får även hänsyn tas till om sökanden är skyldig att befinna sig i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 17.4 i asyl- och migrationshanteringsförordningen eller har överförs till den medlemsstat där sökanden är skyldig att befinna sig i enlighet med samma artikel, efter att ha avvikit till en annan medlemsstat. Hänsyn får även tas till om sökandens ansökan om internationellt skydd har avvisats enligt artikel 39.1 i asylprocedurförordningen eller avslagits som uppenbart ogrundad.

2 kap.

1 a §⁹ Om en utlänning inte har någon handling som gäller som pass och saknar möjlighet att skaffa en sådan handling, får Migrationsverket utfärda ett främlingspass för honom eller henne.

En resehandling som utfärdas med stöd av artikel 25 i skyddsgrundsförordningen för en utlänning som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande eller för en familjemedlem till en person som har beviljats internationellt skydd ska utfärdas i form av ett främlingspass.

Migrationsverket får utfärda främlingspass även i andra fall, om det finns särskilda skäl.

1 d §¹⁰ Migrationsverket får återkalla ett främlingspass som har utfärdats med stöd av 1 a § första eller tredje stycket om det finns skäl för det med hänsyn till Sveriges säkerhet eller allmän säkerhet.

1 e § Migrationsverket ska återkalla ett främlingspass som avses i 1 a § andra stycket om innehavarens status som subsidiärt skyddsbehövande återkallas eller, i fråga om familjemedlemmar till en person som har beviljats internationellt skydd, innehavarens uppehållstillstånd återkallas. Detsamma gäller om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver det.

1 f § Migrationsverket får utfärda en särskild passhandling för resor utanför Sverige (resedokument) för en statslös utlänning. Ett resedokument ska dock inte utfärdas om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver att så inte sker.

Migrationsverket ska återkalla ett resedokument som avses i första stycket om innehavaren upphör att vara statslös.

Första stycket gäller även en medborgare i en annan EU-stat som har beviljats flyktningförklaring. Migrationsverket ska återkalla ett resedokument som har utfärdats för en sådan person om innehavaren upphör att vara flykting.

1 g § Bestämmelser om resedokument för en utlänning som innehar flyktingstatus finns i artikel 25 i skyddsgrundsförordningen.

Migrationsverket ska återkalla ett resedokument som har utfärdats med stöd av artikel 25 i skyddsgrundsförordningen om innehavarens flyktingstatus återkallats eller om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver det.

⁹ Senaste lydelse 2021:765.

¹⁰ Senaste lydelse 2024:28.

2 §¹¹ Regeringen får meddela föreskrifter om i vilka fall svenska myndigheter får utfärda pass för utlänningar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka handlingar som får godtas som pass.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om främlingspass och resedokument.

8 a §¹² Kravet på visering enligt 3 § gäller inte för en utlänning som

1. är EES-medborgare,
2. har uppehållskort eller permanent uppehållskort som har utfärdats i Sverige eller av en behörig myndighet i en annan EES-stat,
3. har uppehållstillstånd,
4. har ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
5. återtas enligt 6 a kap. 14 § eller 6 b kap. 19 §.

Kravet på visering enligt 3 § för inresa gäller inte heller för en utlänning som återtas enligt 5 a kap. 7 eller 7 a § eller 5 b kap. 25 §.

8 c §¹³ Kravet på arbetstillstånd enligt 7 § gäller inte för en utlänning som

1. är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge,
2. har uppehållsrätt,
3. har permanent uppehållstillstånd, eller
4. har ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

12 § I artikel 6 i screeningförordningen finns bestämmelser om att personer som avses i artikel 5.1 och 5.2 i den förordningen inte ska ges tillstånd att resa in i landet under pågående screening. I artikel 43.2 och 43.3 i asylprocedurförordningen finns bestämmelser om att personer som söker internationellt skydd och som är föremål för gränsförfarandet för asyl inte får tillåtas att resa in i landet. I artikel 4.1 i förordningen om återvändande-gränsförfarande finns en bestämmelse om att tredjelandsmedborgare och statslösa personer vars ansökan har avslagits inom ramen för gränsförfarandet för asyl inte ska ges tillstånd att resa in i landet.

4 kap. Internationellt skydd

Undantag från rätten att stanna kvar i Sverige

1 § I de situationer som anges i artikel 10.4 a–c i asylprocedurförordningen ska en utlänning som har ansökt om internationellt skydd inte ha rätt att stanna kvar i Sverige under det administrativa förfarandet. I 8 kap. 16 a § andra stycket finns bestämmelser om beslut om avvisning och utvisning i de situationer som anges i artikel 10.4 a och c. I 12 kap. 8 a § finns bestämmelser om verkställighet av sådana beslut.

2 § I de situationer som anges i artikel 56 i asylprocedurförordningen, och med undantag från artikel 68.5 d i den förordningen, ska en utlänning som har gjort en efterföljande ansökan inte ha rätt att stanna kvar i Sverige.

I de situationer som anges i artikel 68.6 i asylprocedurförordningen, och med undantag från artikel 68.5 d i den förordningen, ska en utlänning som har överklagat ett beslut om en efterföljande ansökan inte ha rätt att stanna kvar i Sverige.

¹¹ Senaste lydelse 2021:390.

¹² Senaste lydelse 2019:1208.

¹³ Senaste lydelse 2014:198.

Nekad prövning av en ansökan

3 § En ansökan om internationellt skydd får nekas prövning i de situationer som anges i artikel 38.1 i asylprocedurförordningen.

Uppenbart ogrundad ansökan

4 § En ogrundad ansökan om internationellt skydd får förklaras som uppenbart ogrundad om någon av de situationer som anges i artikel 42.1 eller 42.3 i asylprocedurförordningen föreligger vid tidpunkten för prövningens avslutande.

Gränsförfarandet för asyl

5 § Utöver den obligatoriska tillämpning av gränsförfarandet för asyl som följer av artikel 45 i asylprocedurförordningen ska en ansökan om internationellt skydd, med de begränsningar som följer av samma förordning, prövas inom ramen för gränsförfarandet i de fall som anges i artikel 43.1 i förordningen. Det gäller dock inte om det föreligger extraordinära omständigheter.

Säkra länder

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förteckningar över säkra tredjeländer och säkra ursprungsländer.

Beslutande myndighet

7 § Migrationsverket är beslutande myndighet enligt skyddsgrundsförordningen och asylprocedurförordningen.

8 § Om en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott ansöker om internationellt skydd får Migrationsverket inte bevilja internationellt skydd. Om Migrationsverket finner att utlänningen bör beviljas internationellt skydd, ska verket inte besluta i ärendet utan med ett eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol som verkets beslut om internationellt skydd hade kunnat överklagas till.

5 kap.

Uppehållstillstånd för den som har beviljats internationellt skydd¹⁴

1 §¹⁵ Bestämmelser om uppehållstillstånd för personer som har beviljats internationellt skydd finns i artikel 24 i skyddsgrundsförordningen.

Ett uppehållstillstånd som har beviljats en flykting med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen ska gälla i tre år. Varje nytt uppehållstillstånd som därefter beviljas med stöd av förordningen ska också gälla i tre år.

Ett uppehållstillstånd som har beviljats en subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen ska gälla i tretton månader. Varje nytt uppehållstillstånd som därefter beviljas med stöd av förordningen ska gälla i två år.

¹⁴ Senaste lydelse 2009:1542.

¹⁵ Senaste lydelse 2021:765.

Uppehållstillstånd för familjesammanhållning

1 a §¹⁶ Bestämmelser om uppehållstillstånd för sådana familjemedlemmar som avses i artikel 3.9 i skyddsgrundsförordningen och artikel 5.4 i vidarebosättningsförordningen, till personer som har beviljats internationellt skydd (familjesammanhållning), finns i artikel 23 i skyddsgrundsförordningen och i artikel 9 i vidarebosättningsförordningen.

Flyktingförklaring och uppehållstillstånd för medborgare i en annan EU-stat

1 b §¹⁷ En medborgare i en annan EU-stat som omfattas av definitionen av flykting i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och protokollet till denna av den 31 januari 1967, och som inte är utesluten från att anses som flykting enligt konventionen, ska förklaras vara flykting (flyktingförklaring). En flyktingförklaring får dock vägras om personen

1. genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning eller säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige, eller

2. har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta verksamheten här.

En flyktingförklaring ska återkallas om personen inte längre anses vara flykting och får återkallas om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en flyktingförklaring skulle få vägras.

Beslut enligt första och andra styckena meddelas av Migrationsverket.

En medborgare i en annan EU-stat som har förklarats vara flykting och som befinner sig i Sverige ska beviljas uppehållstillstånd. Ett sådant uppehållstillstånd ska vara tidsbegränsat och gälla i tre år. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i tre år.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till skyddsbehövande som har återtagits enligt 5 a kap. 7 a §¹⁸

2 a §¹⁹ Om en flykting eller en subsidiärt skyddsbehövande som har återtagits enligt 5 a kap. 7 a § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

2 b §²⁰ Den som har beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som ska gälla i fem år. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i fem år.

Om en utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska uppehållstillståndets giltighetstid omprövas och bestämmas i enlighet med första stycket.

¹⁶ Senaste lydelse 2021:765.

¹⁷ Senaste lydelse 2014:792.

¹⁸ Senaste lydelse 2014:198.

¹⁹ Senaste lydelse 2014:198.

²⁰ Senaste lydelse 2014:198.

3 §²¹ Uppehållstillstånd ska, om inte annat följer av 17–17 b §§, ges till

1. en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,
2. ett utländskt barn som är ogift och
 - a) har en förälder som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller
 - b) har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,
3. ett utländskt barn som är ogift och som har adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och fortfarande är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om barnet inte omfattas av 2 och om adoptionsbeslutet
 - har meddelats eller avses komma att meddelas av svensk domstol,
 - gäller i Sverige enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, eller
 - gäller i Sverige enligt lagen (2018:1289) om adoption i internationella situationer, och
4. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller subsidiärt skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten.

När en ansökan om uppehållstillstånd grundas på ett beslut om adoption som har meddelats av svensk domstol, ska den anknytning som har uppkommit genom beslutet godtas i ärendet om uppehållstillstånd.

Uppehållstillstånd enligt första stycket 1 och 2 ska även beviljas om den person som utlänningen åberopar anknytning till (anknytningspersonen)

1. har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser, och
2. har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd.

Tredje stycket gäller inte om utlänningen är en sådan familjemedlem som avses i artikel 23.1 i skyddsgrundsförordningen.

3 a §²² Uppehållstillstånd får, om inte annat anges i 17 § andra stycket, ges till

1. en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som
 - a) är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges, eller
 - b) har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser, och som har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd, om förhållandet framstår som seriöst och har etablerats redan i hemlandet och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges,
2. en utlänning som på något annat sätt än som avses i 3 § eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats

²¹ Senaste lydelse 2023:652.

²² Senaste lydelse 2023:652.

uppehållstillstånd för bosättning i Sverige eller som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser, och som har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet,

3. en utlänning som är förälder till och vårdnadshavare för samt sammanbor med ett barn som är bosatt i Sverige,

4. en utlänning som ska utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett barn som är bosatt i Sverige, och

5. en utlänning som har svenskt ursprung eller som under lång tid har vistats i Sverige med uppehållstillstånd.

Om en utlänning har getts uppehållstillstånd enligt första stycket 1 ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till utlänningens ogifta barn.

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall än som avses i första och andra styckena beviljas en utlänning som

1. är adopterad i Sverige i vuxen ålder,

2. är anhörig till en utlänning som är flykting eller subsidiärt skyddsbehövande, eller

3. på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Uppehållstillstånd enligt första stycket 1 a, 3 och 4 och tredje stycket 2 ska inte beviljas om anknytningspersonen har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser.

3 d §²³ Om anknytningspersonen har beviljats internationellt skydd som flykting gäller kraven i 3 b § endast om

1. ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter det att anknytningspersonen har beviljats internationellt skydd som flykting,

2. familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till, eller

3. utlänningen och anknytningspersonen inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Vid tillämpning av första stycket 3 ska det anses stå klart att ett förhållande är väl etablerat om utlänningen är anknytningspersonens make eller sambo och äktenskapet ingåtts eller samboförhållandet förelegat före anknytningspersonens inresa i Sverige.

3 g §²⁴ Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 3 eller 3 a § på grund av anknytning till en utlänning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser, ska vara tidsbegränsat och gälla för samma tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 3 eller 3 a § på grund av anknytning till någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b §,

²³ Senaste lydelse 2023:652. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

²⁴ Senaste lydelse 2021:765.

eller som beviljas i andra fall enligt 3 a § första eller tredje stycket, ska vara tidsbegränsat och gälla i två år.

Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas enligt 3 eller 3 a § ska det gälla i två år. Upphållstillståndet får dock inte gälla för längre tid än uppehållstillståndet för anknytningspersonen. Om anknytningspersonen har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som flykting ska det nya tidsbegränsade uppehållstillståndet i stället gälla för samma tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen. En utlänning som med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas ett nytt uppehållstillstånd på den grunden endast om förhållandet består.

En ansökan om permanent uppehållstillstånd får, när giltighetstiden för ett uppehållstillstånd löper ut och om annat inte följer av femte stycket, beviljas om en utlänning har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år och förutsättningarna för uppehållstillstånd enligt 3 eller 3 a § och de särskilda kraven i 7 § är uppfyllda.

Ett permanent uppehållstillstånd enligt fjärde stycket får inte beviljas om en utlänning har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 3 eller 3 a § på grund av anknytning till någon som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 2 b eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 §, eller som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser.

5 §²⁵ Ett permanent uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren har haft

1. uppehållstillstånd för arbete,
2. uppehållstillstånd för forskning, forskning vid rörlighet för längre vistelse eller utbildning på forskarnivå,
3. ett av Sverige utfärdat EU-blåkort,
4. ett av Sverige utfärdat ICT-tillstånd eller ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse, eller
5. ett av Sverige utfärdat tillstånd för säsongarbete.

Ett permanent uppehållstillstånd får även beviljas en utlänning som sedan minst

1. två år har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för näringsverksamhet, om verksamheten är etablerad, eller
2. tre år har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för forskning, forskning vid rörlighet för längre vistelse, utbildning på forskarnivå eller ett av Sverige utfärdat EU-blåkort.

Upphållstillstånd får beviljas en utlänning som har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning.

I 7 och 8 §§ finns bestämmelser om särskilda krav för permanent uppehållstillstånd.

Vid tillämpningen av första stycket ska inte räknas tid under vilken utlänningen har haft ett uppehållstillstånd för arbete efter avslag på asylansökan.

6 §²⁶ Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas.

²⁵ Senaste lydelse 2026:457.

²⁶ Senaste lydelse 2023:652.

Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt första stycket även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt första stycket ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader. Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i två år.

8 §²⁷ Kravet i 7 § 1 gäller inte om

1. utlänningen är ett barn,
2. utlänningen har rätt att uppbära inkomstgrundad ålderspension, garanti-pension eller äldreförsörjningsstöd enligt socialförsäkringsbalken, eller
3. det finns särskilda skäl.

Kravet i 7 § 2 gäller inte om utlänningen är under 15 år.

Kraven i 7 § gäller inte när en ansökan om permanent uppehållstillstånd ska göras av någon annan än utlänningen.

17 §²⁸ Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel ska det, utom i fall som avses i 1 a, 1 b, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brott eller brott i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket ska det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Uppehållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte åberopas, om den föräldern har del i vårdnaden av barnet.

Uppehållstillstånd ska inte beviljas en person som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

18 §²⁹ En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 §,
2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,
3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med stöd av 3 eller 3 a §,
4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,
5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,
6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av artikel 23 i skyddsgrundsförordningen,
7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 d §,
8. följande villkor är uppfyllda:

²⁷ Senaste lydelse 2021:765.

²⁸ Senaste lydelse 2022:1015.

²⁹ Senaste lydelse 2026:457.

a) utlänningen ansöker om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket, eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a §,

b) utlänningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket och ansöker om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § eller tvärtom inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet och förutsättningarna för det tillståndet varit uppfyllda, eller

c) en ansökan avser ett uppehållstillstånd som familjemedlem till en utlänning som avses i a eller b, om ansökan ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet som familjemedlem och utlänningen beviljas uppehållstillstånd enligt de bestämmelser som anges där,

9. utlänningen har ett uppehållstillstånd enligt 10 § eller 5 b kap. 3 § och antingen slutfört en högskoleutbildning som avser studier som motsvarar minst två terminer eller fullföljt minst två terminer vid en utbildning på forskarnivå eller har ett uppehållstillstånd enligt 5 b kap. 1, 2, 4, 7 eller 8 §,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Första stycket gäller inte heller en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 9 §, om ansökan avser ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § och ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 20 § samt 12 kap. 16 b, 16 c, 16 e, 16 g, 17 a, 17 c och 18–20 §§.

5 a kap.

1 §³⁰ En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige med uppehållstillstånd eller på annan grund som lagligen bosatt.

Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har beviljats internationellt skydd, räknas även tiden mellan den dag då ansökan om internationellt skydd gjordes och den dag då uppehållstillstånd som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande beviljades med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser.

Vid beräkningen av vistelsetiden ska vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte räknas.

³⁰ Senaste lydelse 2019:462.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska inte anses vara avbrott i vistelsen.

Om en person som har beviljats internationellt skydd i Sverige påträffas i en annan EU-stat, utan att ha rätt att vistas eller bosätta sig där i enlighet med relevant nationell rätt, unionsrätt eller internationell rätt, ska vistelsetid i Sverige dessförinnan inte beaktas vid beräkningen av den vistelsetid som avses i första stycket.

1 a §³¹ En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden

1. har utnyttjat möjligheten till rörlighet för längre vistelse för EU-blåkortsinnehavare,

2. har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort, nationellt uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning, uppehållstillstånd för forskning eller uppehållstillstånd som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande i en eller flera medlemsstater, och

3. de senaste två åren räknat från tiden för ansökan har haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

Vistelse utanför den medlemsstat där utlänningen har uppehållstillstånd under kortare tid än tolv månader i följd och inte mer än arton månader sammanlagt ska vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket 2 inte anses vara avbrott i vistelsen.

Återtagande av skyddsbehövande som har ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar

7 a § Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har internationellt skydd i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma gäller hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i samband med beslutet avseende utlänningen.

5 b kap.

10 §³² Ett uppehållstillstånd enligt 1–8 §§ ska inte beviljas en utlänning som

1. är EES-medborgare eller medborgare i Schweiz eller är familjemedlem till en sådan medborgare,

2. har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser, eller har ansökt om internationellt skydd och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,

3. har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap.,

4. har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat,

5. har ett avvisnings- eller utvisningsbeslut som fått laga kraft och som inte kan verkställas,

6. har ansökt om ett EU-blåkort, om ansökan ännu inte har avgjorts slutligt, eller

³¹ Senaste lydelse 2024:1220.

³² Senaste lydelse 2024:1220.

7. har beviljats ett ICT-tillstånd för praktiktjänstgöring.

6 a kap.

2 §³³ Ett EU-blåkort ska inte beviljas en utlänning som

1. är EES-medborgare eller medborgare i Schweiz,
2. har ansökt om internationellt skydd och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,
3. har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap.,
4. har beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 b §, 12 kap. 18 § första stycket 1 eller 22 kap. eller har ansökt om sådant tillstånd och ansökan ännu inte har avgjorts slutligt,
5. har ansökt om uppehållstillstånd för att utföra forskning i Sverige enligt ett mottagningsavtal som har ingåtts enligt lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare,
6. har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och utövar sin rätt att vistas i Sverige som arbetstagare eller egen företagare,
7. reser in i Sverige i enlighet med åtaganden enligt ett internationellt avtal som underlättar inresa och tillfällig vistelse för vissa kategorier av personer med anknytning till handel och investeringar, med undantag för utlänningar som har beviljats ett ICT-tillstånd eller ett ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse,
8. har ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut som inte kan verkställas, eller
9. är utstationerad i Sverige enligt lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare, med undantag för utlänningar som har beviljats ett ICT-tillstånd eller ett ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse.

4 §³⁴ En utlänning som vill ha ett EU-blåkort i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen ansöker om förlängning av tillståndstiden för ett EU-blåkort,
2. utlänningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och har slutfört studier som motsvarar 180 högskolepoäng,
3. utlänningen har genomfört ett forskningsprojekt i Sverige enligt ett mottagningsavtal som har ingåtts enligt lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare,
4. utlänningen har ett uppehållstillstånd som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande enligt artikel 24 i skyddsgrundsförordningen eller motsvarande äldre bestämmelser,
5. utlänningen har ett av Sverige utfärdat ICT-tillstånd eller ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse,
6. utlänningen har ett av Sverige utfärdat uppehålls- och arbetstillstånd för säsongarbete,
7. utlänningen har uppehållsrätt på grund av familjeanknytning till en EES-medborgare,
8. utlänningen har uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning till en medborgare i Schweiz,

³³ Senaste lydelse 2024:1220.

³⁴ Senaste lydelse 2026:457.

9. utlänningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 9 §,

10. utlänningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete som har beviljats enligt 5 kap. 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 5 kap. 10 a §, och förutsättningarna för det tillståndet varit uppfyllda, eller

11. det finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller för en utlänning som utnyttjar möjligheten till rörlighet för längre vistelse enligt 3 c §, om ansökan lämnas in senast en månad efter inresan i Sverige.

10 §³⁵ Bestämmelserna om uppehållstillstånd för familjemedlemmar i detta kapitel gäller inte för familjemedlemmar till

1. EES-medborgare som har rätt till fri rörlighet i Sverige,
2. medborgare i Schweiz som har rätt till fri rörlighet i Sverige, eller
3. innehavare av ett EU-blåkort som har internationellt skydd i Sverige.

Vid tillämpning av bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av anknytning i 5 kap. likställs en innehavare av ett EU-blåkort som har internationellt skydd i Sverige med en utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt artikel 24 i skyddsgrundsförordningen.

7 kap.

7 j § I artikel 24 i skyddsgrundsförordningen finns bestämmelser om att uppehållstillstånd som har utfärdats med stöd av den artikeln får återkallas endast om utlänningens internationella skydd har återkallats. Upppehållstillståndet ska återkallas om förutsättningarna för det är uppfyllda.

I artikel 23 i skyddsgrundsförordningen finns bestämmelser om återkallelse av uppehållstillstånd för familjemedlemmar till personer som har beviljats internationellt skydd (familjesammanhållning). Därutöver ska ett sådant uppehållstillstånd återkallas om

1. anknytningspersonens internationella skydd har återkallats,
2. utlänningen är utesluten eller skulle vara utesluten från internationellt skydd,
3. det finns starka indikationer på att äktenskapet har ingåtts eller samboförhållandet inletts enbart för att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd, eller
4. förhållandet upphör.

8 kap.

16 §³⁶ Avslås eller avvisas en ansökan om uppehållstillstånd eller återkallas ett sådant tillstånd och befinner sig utlänningen i Sverige, ska det samtidigt meddelas beslut om avvisning eller utvisning, om inte särskilda skäl talar mot det. Detsamma gäller om en ansökan om uppehållsstatus avslås och utlänningen befinner sig i Sverige.

Beslut om avvisning, utvisning eller återvändande i ärenden om internationellt skydd

16 a § I artikel 37 i asylprocedurförordningen finns bestämmelser om beslut om återvändande när en ansökan om internationellt skydd

1. nekas prövning,

³⁵ Senaste lydelse 2024:1220.

³⁶ Senaste lydelse 2020:939. Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

2. avslås som ogrundad eller uppenbart ogrundad, eller
3. avslås som implicit eller uttryckligen återkallad.

I de situationer som anges i 4 kap. 1 § ska det, såvitt avser artikel 10.4 a och c i asylprocedurförordningen och om inte synnerliga skäl talar emot det, snarast möjligt meddelas ett beslut om avvisning eller utvisning som ska få verkställas utan att det har fått laga kraft. Ett sådant beslut behöver inte meddelas om det redan finns ett verkställbart beslut om avvisning, utvisning eller återvändande.

17 §³⁷ Migrationsverket ska pröva frågan om avvisning om utlänningen

1. har en nära familjemedlem som söker internationellt skydd här, eller
2. kan komma att avvisas med stöd av 2 § 7 eller 3 § andra stycket.

I andra fall får såväl Migrationsverket som Polismyndigheten pröva frågan om avvisning.

Om Polismyndigheten anser det tveksamt om en utlänning bör avvisas, ska ärendet lämnas över till Migrationsverket.

18 a § Migrationsverket ska pröva frågan om återvändande i enlighet med artikel 37 i asylprocedurförordningen.

Migrationsverket ska pröva frågan om avvisning eller utvisning enligt 16 a § andra stycket.

19 §³⁸ Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att uppehållstillstånd inte ska beviljas.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

21 §³⁹ Ett beslut om avvisning eller utvisning ska innehålla en tidsfrist inom vilken utlänningen frivilligt ska lämna landet i enlighet med beslutet (tidsfrist för frivillig avresa). Tidsfristen ska bestämmas till två veckor om utlänningen avvisas och till fyra veckor om utlänningen utvisas. Om det finns särskilda skäl får en längre tidsfrist bestämmas.

En tidsfrist för frivillig avresa ska dock inte meddelas om

1. det finns risk för att utlänningen avviker,
2. utlänningen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet,
3. utlänningen genom ett avvisningsbeslut nekas att resa in i landet,
4. utlänningen hejdas i samband med att han eller hon olagligen passerar en yttre gräns och då avvisas, eller
5. utlänningen avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet.

För EES-medborgare och deras familjemedlemmar gäller i stället för första stycket 12 kap. 15 § tredje stycket.

Första och andra styckena gäller inte för en utlänning som omfattas av förordningen om återvändandegränsförfarande. Då gäller i stället det som sägs om tidsfrist för frivillig avresa i artikel 4.5 i den förordningen.

³⁷ Senaste lydelse 2016:875.

³⁸ Senaste lydelse 2021:223. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

³⁹ Senaste lydelse 2017:22.

27 §⁴⁰ När ett överklagat ärende eller mål om avvisning eller utvisning avgörs, får också beslut fattas i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller även om dessa frågor inte har tagits upp av utlänningen.

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen besluta att utlänningen ska förbjudas att återvända till Sverige för viss tid, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får ett sådant beslut samtidigt meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen gäller detta dock inte om det för barnet har åberopats omständigheter som avses i artikel 3.5 och 3.6 i skyddsgrundsförordningen.

9 kap.

Kontroll av personer enligt screeningförordningen

2 a § Polismyndigheten och Migrationsverket ansvarar för att utföra identifiering eller verifiering av identitet enligt artikel 14 i screeningförordningen. Polismyndigheten ansvarar för att utföra säkerhetskontroll enligt artikel 15 i screeningförordningen.

Polismyndigheten och Migrationsverket ansvarar för att utföra sårbarhetskontroll enligt artikel 12.3, registrering av biometriska uppgifter enligt artikel 8.5 d, ifyllande av screeningformuläret enligt artikel 17 och avslutande åtgärder enligt artikel 18 i screeningförordningen.

Tullverket och Kustbevakningen är skyldiga att hjälpa Polismyndigheten och Migrationsverket med utförandet av åtgärder enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vilka platser som screening ska genomföras på enligt screeningförordningen.

2 b § En polisman får kroppsvisitera en person i samband med identifiering eller verifiering av identitet enligt artikel 14 eller säkerhetskontroll enligt artikel 15 i screeningförordningen och undersöka hans eller hennes bagage, handresgods, handväskor och liknande. En sådan åtgärd får genomföras i den utsträckning som det är nödvändigt för att ta reda på personens identitet eller för att bedöma om personen skulle kunna utgöra ett hot mot den inre säkerheten.

En särskilt förordnad passkontrollant, en tulltjänsteman eller en tjänsteman vid Kustbevakningen som enligt 2 a § hjälper Polismyndigheten har samma befogenheter som en polisman enligt första stycket.

Vid åtgärder enligt denna paragraf gäller 2 § tredje–femte styckena. Om en åtgärd enbart innebär att ett föremål som en person har med sig undersöks, får åtgärden genomföras av en annan anställd vid Polismyndigheten än en polisman eller av en anställd vid Migrationsverket.

4 §⁴¹ Om en utlänning ansöker om uppehållstillstånd eller internationellt skydd när han eller hon kommer till Sverige eller därefter, får Migrationsverket eller Polismyndigheten ta hand om hans eller hennes pass eller andra identitetshandlingar i väntan på att utlänningen får tillstånd att vistas här i landet eller lämnar det.

⁴⁰ Senaste lydelse 2014:198.

⁴¹ Senaste lydelse 2014:655.

6 §⁴² En utlännings biljett för resan från Sverige får tas om hand av Migrationsverket eller Polismyndigheten i väntan på att utlänningen får tillstånd att vistas här i landet eller lämnar det. Detta gäller om

1. utlänningen saknar pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd när detta krävs för inresa eller vistelse i Sverige, eller

2. utlänningen kan antas komma att ansöka om uppehållstillstånd eller internationellt skydd.

Biljetten får tas om hand endast om

– det framstår som sannolikt att utlänningen inte kommer att få tillstånd att vistas här, och

– det finns anledning att anta att utlänningen annars gör sig av med biljetten och inte själv kan betala kostnaden för sin resa från Sverige.

8 §⁴³ Migrationsverket och Polismyndigheten får fotografera en utlänning och, om utlänningen har fyllt sex år, ta hans eller hennes fingeravtryck om

1. utlänningen inte kan styrka sin identitet när han eller hon kommer till Sverige,

2. biometriska uppgifter ska tas i enlighet med artikel 15.1, 18.1, 18.2, 20.1, 22.1, 23.1, 24.1 eller 26.1 i Eurodacförordningen,

3. det finns grund för att besluta om förvar, eller

4. varken utlänningens identitet eller rätt att vistas i Sverige kan klarläggas vid en kontroll enligt 9 §.

I de fall som avses i artiklarna 18.1, 18.2 och 20.1 i Eurodacförordningen får även en utlandsmyndighet ta fotografi och fingeravtryck enligt första stycket 2.

Det fotografi och de fingeravtryck som har tagits med stöd av första stycket 4 eller artikel 23.1 i Eurodacförordningen ska omedelbart förstöras om det framkommer att utlänningen har rätt att vistas i Sverige.

11 a § Den som ska genomgå screening enligt screeningförordningen får hållas kvar för utredning i samband med screeningen. Detta gäller dock inte om ett beslut har meddelats om förvar enligt 10 kap.

Rätten att hålla kvar någon för utredning gäller som längst under tolv timmar eller, om det finns särskilda skäl, under ytterligare tolv timmar.

En åtgärd enligt första stycket får utföras av en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant, en tulltjänsteman eller en tjänsteman vid Kustbevakningen.

11 kap.

5 §⁴⁴ En utlänning som hålls i förvar ska ha tillgång till hälso- och sjukvård i samma omfattning som den som ansökt om internationellt skydd även om utlänningen inte har ansökt om sådant skydd.

Om en utlänning som hålls i förvar behöver sjukhusvård under förvarstiden, ska han eller hon ges tillfälle till sådan vård.

Verksamhetschefen för den sjukhusenhet där en utlänning vårdas ska se till att Migrationsverket eller den som förestår den lokal där utlänningen ska vistas genast underrättas, om utlänningen önskar lämna eller redan har lämnat sjukhuset.

⁴² Senaste lydelse 2014:655.

⁴³ Senaste lydelse 2021:765.

⁴⁴ Senaste lydelse 2009:1542.

12 kap.

3 §⁴⁵ Ett beslut om avvisning eller utvisning av en utlänning som avses i artiklarna 3.6 och 15 c i skyddsgrundsförordningen får inte verkställas till utlänningens hemland eller till ett land där han eller hon riskerar att sändas vidare till hemlandet, om det finns synnerliga skäl mot det.

7 §⁴⁶ Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket 1 eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har fått laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller
2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 § har beslutat att verkets beslut om avvisning får verkställas trots att det inte fått laga kraft.

Verkställighet av beslut om avvisning, utvisning och återvändande i ärenden om internationellt skydd⁴⁷

8 a §⁴⁸ Ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 kap. 16 a § andra stycket får verkställas även om det inte har fått laga kraft. Bestämmelser om när andra beslut om avvisning, utvisning eller återvändande i ärenden om internationellt skydd får verkställas finns i artikel 68.1–68.3 i asylprocedurförordningen.

Bestämmelser om när en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, i samband med att domstolen prövar en fråga om internationellt skydd, får tillåta en utlänning att stanna kvar i Sverige, finns i artikel 68.4 och 68.7 i asylprocedurförordningen.

En begäran om tillåtelse att stanna kvar i Sverige i enlighet med artikel 68.5 a i asylprocedurförordningen ska ha kommit in till migrationsdomstolen inom en vecka från den dag då utlänningen fick del av beslutet.

Om en begäran om tillåtelse att stanna kvar i Sverige har lämnats in i enlighet med artikel 68.4 och 68.5 i asylprocedurförordningen, inom ramen för ett gränsförfarande för asyl, ska begäran prövas inom en vecka från den dag då begäran kom in till migrationsdomstolen.

Verkställighet av ett beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen⁴⁹

9 a §⁵⁰ Om en utlänning har överklagat ett beslut som Migrationsverket eller Polismyndigheten har fattat om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen, och inom överklagandetiden har yrkat inhibition av beslutet, får beslutet inte verkställas innan en migrationsdomstol har prövat frågan om inhibition. Detta gäller endast första gången utlänningen yrkar inhibition. Ett beslut att avslå ett sådant yrkande om inhibition ska vara motiverat.

16 §⁵¹ Om Migrationsverket efter omprövning beviljar en utlänning tidsbegränsat uppehållstillstånd, får verket samtidigt upphäva ett av verket fattat beslut om avvisning eller utvisning.

⁴⁵ Senaste lydelse 2021:765.

⁴⁶ Senaste lydelse 2016:1243.

⁴⁷ Senaste lydelse 2021:765.

⁴⁸ Senaste lydelse 2021:765.

⁴⁹ Senaste lydelse 2017:523.

⁵⁰ Senaste lydelse 2017:523.

⁵¹ Senaste lydelse 2025:225.

Om Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen beviljar en utlänning uppehållstillstånd får samtidigt ett beslut om avvisning eller utvisning som inte har meddelats av allmän domstol upphävas, om utlänningen har beviljats internationellt skydd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Om Migrationsverket beviljar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att upphäva beslutet om avvisning eller utvisning, får beslutet om avvisning eller utvisning inte verkställas medan tillståndet gäller. Motsvarande gäller om en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen i ett överklagat ärende beviljar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att upphäva beslutet om avvisning eller utvisning.

I 5 kap. 20 § föreskrivs att Migrationsverket inte får bevilja uppehållstillstånd för den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott.

16 b §⁵² I fråga om den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott får, om det finns ett bestående hinder mot att beslutet om utvisning verkställs, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, efter Migrationsverkets ställningstagande i ärendet, bevilja uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller om det

1. finns hinder enligt 1, 2 eller 3 § mot att utvisningsbeslutet verkställs,
2. finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, eller
3. finns medicinska hinder.

Upphållstillstånd och arbetstillstånd får också beviljas om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen av om det finns synnerliga skäl ska följande särskilt beaktas:

- brottslighetens art och omfattning,
- den tid som har förflutit sedan utvisningsbeslutet meddelades,
- utlänningens skötsamhet och risken för fortsatt brottslighet, och
- utlänningens hälsotillstånd och levnadsförhållanden i övrigt.

Om ett internationellt organ, som har behörighet att pröva klagomål från enskilda, funnit att en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott i ett enskilt ärende strider mot ett svenskt konventionsåtagande gäller även det som anges i 5 kap. 4 §.

16 c §⁵³ Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 16 b § ska vara tidsbegränsat. Utvisningsbeslutet får inte verkställas medan ett tidsbegränsat tillstånd gäller.

17 a §⁵⁴ Om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs ska Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, besluta om inhibition av verkställigheten, om

1. utlänningen förekommer i ett säkerhetsärende enligt 1 kap. 7 §,
2. utlänningen är utesluten från att anses som flykting eller subsidiärt skyddsbehövande,
3. utlänningen har vägrats flyktingstatus enligt artikel 14.2 skyddsgrunds-förordningen,
4. utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet, eller

⁵² Senaste lydelse 2026:385.

⁵³ Senaste lydelse 2021:765. Ändringen innebär att andra och tredje styckena tas bort.

⁵⁴ Senaste lydelse 2026:385.

5. det i övrigt finns särskilda omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt som motiverar det.

Om det finns synnerliga skäl får utlänningen i stället beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Upphållstillståndet ska gälla i högst ett år.

18 §⁵⁵ Migrationsverket får bevilja uppehållstillstånd om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvísning eller utvisning som fått laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att

1. det finns ett hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 §,
2. det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, eller
3. det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas.

Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt första stycket 3 även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om det finns någon annan särskild anledning att ett beslut inte bör verkställas ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 5 kap. 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

Migrationsverket får också besluta om inhibition.

Första stycket 1 gäller inte om nya omständigheter ska prövas inom ramen för en efterföljande ansökan enligt artikel 55 i asylprocedurförordningen.

Första–fjärde styckena gäller inte för en utlänning som omfattas av bestämmelserna i 17 a §.

18 a §⁵⁶ Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 18 § första stycket för att det finns ett hinder mot verkställighet enligt 2 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tre år om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver en kortare giltighetstid. Giltighetstiden får dock inte vara kortare än ett år. Ett uppehållstillstånd som i andra fall beviljas enligt 18 § första stycket ska gälla i längst tretton månader.

Varje nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd som därefter beviljas ska gälla i ett år.

19 b §⁵⁷ Om en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott åberopar sådana omständigheter som kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 1, 2 eller 3 § och dessa omständigheter inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till prövning.

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja prövning.

Utvisningsbeslutet får inte verkställas innan Migrationsverket har avgjort frågan om prövning ska ske eller, om prövning beviljas, innan frågan om uppehållstillstånd har prövats i en instans och ansökan därvid avslagits.

⁵⁵ Senaste lydelse 2026:385.

⁵⁶ Senaste lydelse 2021:765. Ändringen innebär att tredje stycket tas bort.

⁵⁷ Senaste lydelse 2021:765.

Första stycket gäller inte om utlänningen ansöker om internationellt skydd och en sådan ansökan inte tidigare har prövats genom ett beslut som fått laga kraft. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan.

13 kap.

9 a §⁵⁸ I ärenden om internationellt skydd ska kommunikation med sökanden ske genom att underrättelse lämnas eller skickas till honom eller henne. Vid sådan kommunikation ska delgivning användas.

Myndighetens beslut⁵⁹

10 §⁶⁰ Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- uppehållsrätt,
- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- arbetstillstånd,
- flyktingförklaring,
- ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
- inhibition av verkställigheten,
- anmälningsskyldighet,
- förvar eller uppsikt,
- kroppsvisitation, eller
- rumsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen är en familjemedlem till en EES-medborgare eller omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara EES-medborgare eller medborgare i Schweiz.

17 §⁶¹ Migrationsverket ska göra en åldersbedömning i enlighet med artikel 25 i asylprocedurförordningen och så snart som möjligt fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre krävs dock inte något sådant beslut.

Ett slutligt ställningstagande till sökandens ålder ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om internationellt skydd.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart.

⁵⁸ Senaste lydelse 2009:1542.

⁵⁹ Senaste lydelse 2006:219.

⁶⁰ Senaste lydelse 2026:385.

⁶¹ Senaste lydelse 2021:765.

14 kap.**Beslut enligt asylprocedurförordningen och asyl- och migrationshanteringsförordningen**

1 a § Beslut som anges i artikel 67.1 eller 67.2 i asylprocedurförordningen och beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen får överklagas till en migrationsdomstol. Beslut om att återkalla internationellt skydd i de fall som avses i artikel 66.6 i asylprocedurförordningen får dock inte överklagas.

Ett överklagande av ett beslut som avses i artikel 67.7 a i asylprocedurförordningen eller ett beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska ha kommit in till den beslutande myndigheten inom en vecka från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

Ett överklagande av ett beslut som avses i artikel 67.7 b i asylprocedurförordningen ska ha kommit in till den beslutande myndigheten inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

5 §⁶² Migrationsverkets beslut att inte bevilja prövning enligt 12 kap. 16 a eller 19 b § får överklagas till en migrationsdomstol.

Resedokument och flyktingförklaring⁶³

6 §⁶⁴ Migrationsverkets beslut enligt 2 kap. 1 f § och 1 g § andra stycket samt artikel 25 i skyddsgrundsförordningen i fråga om resedokument och enligt 5 kap. 1 b § i fråga om flyktingförklaring eller återkallelse av flyktingförklaring får överklagas till en migrationsdomstol.

Ett beslut om återkallelse av resedokument enligt 2 kap. 1 f § tredje stycket på den grunden att innehavaren upphör att vara flykting eller enligt 2 kap. 1 g § andra stycket på den grunden att innehavarens flyktingstatus återkallas får dock överklagas endast i samband med ett överklagande av ett beslut om återkallelse av flyktingförklaring eller flyktingstatus.

6 a §⁶⁵ Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om främlingspass eller om återkallelse av ett främlingspass får överklagas till en migrationsdomstol.

Ett beslut om återkallelse av främlingspass enligt 2 kap. 1 e § på den grunden att innehavarens status som subsidiärt skyddsbehövande återkallas får endast överklagas i samband med ett överklagande av ett beslut om återkallelse av status som subsidiärt skyddsbehövande.

Ett beslut om återkallelse av främlingspass enligt 2 kap. 1 e § på den grunden att innehavarens uppehållstillstånd återkallas får endast överklagas i samband med ett överklagande av ett beslut om återkallelse av uppehållstillståndet.

8 §⁶⁶ Beslut av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Migrationsverket enligt denna lag får överklagas särskilt, och då i samma ordning som det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet, när myndighetens beslut avser

1. fråga om offentligt biträde, eller

⁶² Senaste lydelse 2016:1243

⁶³ Senaste lydelse 2009:1542.

⁶⁴ Senaste lydelse 2021:390.

⁶⁵ Senaste lydelse 2024:28.

⁶⁶ Senaste lydelse 2018:822.

2. ersättning i ett ärende som handläggs enligt denna lag.

Första stycket gäller även Polismyndighetens, Säkerhetspolisens eller Migrationsverkets beslut om avvisande av ombud eller biträde eller om jäv.

Första stycket 1 gäller inte Migrationsverkets beslut enligt 18 kap. 1 a eller 1 b §.

Beslut av Regeringskansliet i frågor enligt första och andra styckena får överklagas till en migrationsdomstol.

11 §⁶⁷ Migrationsverkets beslut i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, internationellt skydd, resedokument, flyktningförklaring, främlingspass, ställning som varaktigt bosatt, inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 17 a § första stycket eller 17 d §, förvar, uppsikt och upphävande av ett beslut om avvisning eller utvisning med stöd av 12 kap. 16 § andra stycket.

15 kap.

1 § En utlänning som har rätt att överklaga ett beslut om avvisning eller utvisning kan förklara att han eller hon avstår från att överklaga beslutet eller domen i den delen (nöjdförklaring). Detta gäller inte en utlänning som har rätt att överklaga ett beslut om avvisning, utvisning eller återvändande enligt artikel 67 i asylprocedurförordningen.

3 §⁶⁸ En nöjdförklaring kan inte tas tillbaka. Om utlänningen har överklagat beslutet eller domen när nöjdförklaringen avges, ska utlänningen genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sitt överklagande av beslutet om avvisning eller utvisning. Om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, arbetstillstånd, resedokument eller främlingspass, ska utlänningen genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sin ansökan.

16 kap.

3 b § En migrationsdomstol ska senast inom två månader från den dag då överklagandet kom in till domstolen avgöra ett mål om internationellt skydd som avser ett sådant beslut som anges i artikel 67.1 i asylprocedurförordningen om att

1. neka prövning av en ansökan,
2. avslå en ansökan som uppenbart ogrundad, eller
3. avslå en ansökan som implicit återkallad.

En migrationsdomstol ska senast inom åtta månader från den dag då överklagandet kom in till domstolen avgöra ett mål om internationellt skydd som avser ett sådant beslut som anges i artikel 67.1 i asylprocedurförordningen om att

1. avslå en ansökan som ogrundad, eller
2. återkalla internationellt skydd.

Migrationsdomstolen får förlänga en sådan tidsfrist som avses i första eller andra stycket om det är nödvändigt med anledning av behovet av ytterligare utredning eller någon annan särskild omständighet.

Första–tredje styckena gäller inte ett mål om internationellt skydd som prövas inom ramen för ett gränsförfarande för asyl. Ett sådant mål ska avgöras inom tre veckor från den dag då överklagandet kom in till domstolen.

⁶⁷ Senaste lydelse 2026:385.

⁶⁸ Senaste lydelse 2009:1542.

9 §⁶⁹ En migrationsdomstols beslut överklagas till Migrationsöverdomstolen. En migrationsdomstols beslut i mål om avvisning som i första instans prövats av Polismyndigheten får dock inte överklagas i andra fall än de som avses i 14 kap. 2 § andra meningen.

En migrationsdomstols beslut om förvar i annat fall än efter överklagande i förvarsfrågan får överklagas särskilt till Migrationsöverdomstolen.

En migrationsdomstols beslut att inte förordna ett offentligt biträde enligt 18 kap. 2 eller 2 a § får inte överklagas. Detsamma gäller en migrationsdomstols beslut att entlediga ett offentligt biträde enligt 18 kap. 2 §.

Migrationsöverdomstolens beslut får inte överklagas.

9 a § Ett överklagande av en migrationsdomstols beslut om överföring enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska ha kommit in till den migrationsdomstol som meddelade beslutet inom en vecka från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

11 §⁷⁰ Prövningstillstånd krävs vid överklagande av en migrationsdomstols beslut till Migrationsöverdomstolen.

Vid överklagande av en migrationsdomstols beslut enligt 9 § andra stycket krävs dock inte prövningstillstånd. Prövningstillstånd krävs inte heller vid överklagande av en migrationsdomstols beslut i fråga om

1. internationellt skydd efter överlämnande enligt 4 kap. 8 §, eller
2. inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket.

Prövningstillstånd krävs inte heller om migrationsdomstolen i ett överklagat mål upphäver ett beslut om inhibition av verkställigheten som har meddelats med stöd av 12 kap. 17 a § första stycket.

17 kap.

1 §⁷¹ Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om internationellt skydd, ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

4 § Polismyndigheten, Migrationsverket, Tullverket och Kustbevakningen ska till varandra lämna de uppgifter som behövs för att myndigheterna ska kunna fullgöra sina uppdrag enligt 9 kap. 2 a §.

5 § Den region som har utfört en hälsokontroll enligt artikel 12.1 i screeningförordningen ska på eget initiativ till Polismyndigheten lämna de uppgifter som behövs och som framkommit vid kontrollen.

18 kap.

1 §⁷² Offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i mål och ärenden om

⁶⁹ Senaste lydelse 2015:91.

⁷⁰ Senaste lydelse 2026:385.

⁷¹ Senaste lydelse 2014:655.

⁷² Senaste lydelse 2026:385. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

1. avvisning, dock inte hos Polismyndigheten om inte utlänningen enligt 10 kap. 1 eller 2 § hållits i förvar sedan mer än tre dagar,
2. utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 11 § andra stycket,
3. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, om beslut om inhibition meddelats av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen,
4. anmälningsskyldighet enligt 9 a kap.,
5. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast när det gäller fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlänningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och
6. hemsändande enligt 23 kap. 2 §.

Offentligt biträde ska alltid förordnas för barn som hålls i förvar enligt 10 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet.

I mål och ärenden enligt asylprocedurförordningen eller asyl- och migrationshanteringsförordningen, med undantag för mål och ärenden om förvar enligt artikel 44 i asyl- och migrationshanteringsförordningen, gäller i stället 1 a–2 a §§.

1 a §⁷³ I ärenden enligt asylprocedurförordningen ska på utlänningens begäran offentligt biträde förordnas för den som har rätt till kostnadsfri rättslig rådgivning enligt artikel 16 i den förordningen. I de situationer som anges i artikel 16.3 i den förordningen ska offentligt biträde dock inte förordnas.

Ersättning för arbete får endast lämnas för kostnadsfri rättslig rådgivning som motsvarar högst två timmars arbete eller, om det finns skäl för det, högst tre timmars arbete. I övrigt ska 27 § rättshjälpslagen (1996:1619) tillämpas i fråga om rätt till ersättning.

1 b § I ärenden enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska på utlänningens begäran offentligt biträde förordnas för den som har rätt till kostnadsfri rättslig rådgivning enligt artikel 21 i den förordningen.

Ersättning för arbete får endast lämnas för kostnadsfri rättslig rådgivning som motsvarar högst en timmes arbete. I övrigt ska 27 § rättshjälpslagen (1996:1619) tillämpas i fråga om rätt till ersättning.

Ett förordnande enligt första stycket gäller till dess att ansvarig medlemsstat fastställs.

2 §⁷⁴ Vid överklagande av beslut enligt asylprocedurförordningen ska en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen på utlänningens begäran förordna offentligt biträde för den som åtgärden avser om ett sådant inte redan har förordnats. I de situationer som anges i artikel 17.2 b och d i den förordningen ska offentligt biträde dock inte förordnas.

En migrationsdomstol ska entlediga ett offentligt biträde som har förordnats med stöd av 1 a § i de situationer som anges i artikel 17.2 b och d i asylprocedurförordningen.

2 a § Vid överklagande av beslut enligt asyl- och migrationshanteringsförordningen ska en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen på utlänningens begäran förordna offentligt biträde för den som åtgärden avser. Om överklagandet anses sakna rimliga utsikter till framgång ska offentligt biträde dock inte förordnas.

⁷³ Senaste lydelse 2016:1243.

⁷⁴ Tidigare 18 kap. 2 § upphävd genom 2013:648.

3 § Den som är förordnad som offentligt biträde för ett barn som saknar vårdnadshavare här i landet är utan särskilt förordnande barnets ställföreträdare i det mål eller ärende som förordnandet avser. Detta gäller dock inte om det finns en god man för barnet enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn eller om det har utsetts en företrädare eller tillfällig företrädare för barnet enligt artikel 23.2 i asylprocedurförordningen.

4 § Den som är förordnad som god man för ett barn enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn ska ansöka om uppehållstillstånd för barnet, om detta inte är uppenbart obehövt. Om en sådan god man inte är förordnad, gäller vad som nu sagts i stället den som är förordnad som offentligt biträde för barnet.

I artikel 23.6–23.8 i asylprocedurförordningen anges de uppgifter som en företrädare eller tillfällig företrädare ska utföra, om en sådan har utsetts för ett ensamkommande barn enligt artikel 23.2 i den förordningen.

20 kap.

2 §⁷⁵ Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 8 a kap. inte har haft rätt att återvända hit.

Första stycket gäller inte om utlänningen har flytt hit av skäl som avses i artikel 3.5 eller 3.6 i skyddsgrundsförordningen.

I ringa fall ska åtal för brott enligt första stycket inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

21 kap.

2 §⁷⁶ En utlänning som omfattas av ett beslut om tillfälligt skydd enligt direktiv 2001/55/EG och som i enlighet med direktivet överförs till eller tas emot i Sverige ska ges ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, *uppehållstillstånd med tillfälligt skydd*.

Upphållstillstånd med tillfälligt skydd får vägras utlänningen endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en utlänning är utesluten från att vara flykting enligt artikel 12 i skyddsgrundsförordningen eller får vägras flyktingstatus enligt artikel 14.2 i samma förordning.

5 §⁷⁷ Att en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd hindrar inte att en ansökan om internationellt skydd prövas.

Om en ansökan enligt första stycket inte har prövats innan det tillfälliga skyddet har upphört att gälla, ska den prövas så snart det kan ske efter denna tidpunkt.

22 kap.

2 §⁷⁸ Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst ett år ska ges till en utlänning för vilken en framställan om omplacering av vittne eller nära anhörig till vittne har gjorts från en internationell domstol eller tribunal, om framställan bedöms vara berättigad.

⁷⁵ Senaste lydelse 2022:1015.

⁷⁶ Senaste lydelse 2009:1542.

⁷⁷ Senaste lydelse 2009:1542.

⁷⁸ Senaste lydelse 2009:1542.

Med vittne avses i denna paragraf den som har vittnat eller kommer att vittna i förhandlingar inför en internationell domstol eller tribunal i enlighet med dess procedur- eller bevisupptagningsregler.

Med nära anhörig till vittne avses vittnets

- make eller sambo,
- barn som är beroende av vittnet, samt
- annan anhörig till vittnet som ingår i samma hushåll som vittnet och mellan vilka det föreligger ett särskilt beroendeförhållande.

Om en framställan enligt första stycket anses berättigad får uppehållstillstånd vägras endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en utlänning är utesluten från att anses som flykting enligt artikel 12 i skyddsgrundsförordningen eller får vägras flyktingstatus enligt artikel 14.2 i samma förordning.

23 kap.

2 a §⁷⁹ Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för handläggningen av ärenden om uppehållstillstånd och arbetstillstånd.

Sådana föreskrifter får inte innebära att avgift tas ut för handläggning av ärenden om uppehållstillstånd som gäller

1. skyddsbehov, utom i fråga om utfärdande av uppehållstillstånd enligt skyddsgrundsförordningen,
2. familjeåterförening med personer som fått uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov eller synnerligen ömmande omständigheter,
3. vidarebosättning i Sverige, eller
4. personer som omfattas av EES-avtalet eller andra internationella avtal.

1. Denna lag träder i kraft den 12 juli 2026.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förfaranden som rör ansökningar om asyl och statusförklaring samt anmälningar om verkställighetshinder som har lämnats in före den 12 juni 2026 och på vilka Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd är tillämpligt. Detsamma gäller för förfaranden som rör återkallelse av statusförklaring, om ärendet har inletts före den 12 juni 2026.

3. Vid tillämpningen av de nya föreskrifterna i denna lag jämföras flyktingstatusförklaring med flyktingstatus och alternativ skyddsstatusförklaring med status som subsidiärt skyddsbehövande.

4. För en flykting för vilken det har utfärdats ett resedokument enligt 4 kap. 4 § i den äldre lydelsen gäller 4 kap. 4 § andra stycket och 14 kap. 6 § i den äldre lydelsen. För en alternativt skyddsbehövande för vilken det har utfärdats ett främlingspass enligt 2 kap. 1 a § i den äldre lydelsen gäller 2 kap. 1 d § i den äldre lydelsen.

5. För en utlänning som har beviljats tillfälligt skydd enligt 21 kap. ska, i fråga om uppgifter som tas med stöd av Eurodacförordningen, den äldre lydelsen av 9 kap. 8 § tillämpas till och med den 12 juni 2029.

På regeringens vägnar

GUNNAR STRÖMMER

Viktoria Haglund
(Justitiedepartementet)

⁷⁹ Senaste lydelse 2013:606.